

**THE EFFECTIVENESS OF AN APPLICATION OF HEALTH BELIEF
MODEL IN SELF-CARE OF PATIENTS WHO RECEIVED
PHACOEMULSIFICATION WITH INTRAOCULAR LENS
AT SARABURI REGIONAL HOSPITAL**

SOMBOON CHAIMANAGARN

อธิบดีมหาวิทยาลัย

จาก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2001

ISBN 974-665-669-4

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

4137169 PPH / M : MAJOR : HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES ; M.Sc. (PUBLIC HEALTH)

KEY WORD : HEALTH BELIEF / SELF-CARE / PHACOEMULSIFICATION / INTRAOCULAR LENS .

SOMBOON CHAIMANAGARN : THE EFFECTIVENESS OF AN APPLICATION OF HEALTH BELIEF MODEL IN SELF-CARE OF PATIENTS WHO RECEIVED PHACOEMULSIFICATION WITH INTRAOCULAR LENS AT SARABURI REGIONAL HOSPITAL. THESIS ADVISORS : CHANCHAI YAMARAT, M.S.P.H., ROONGROTE POOMRIEW, M.P.H., Ph.D., SUREE CHANTHAMOLEE, M.P.H., Dr.P.H., DAUNGORN CHAIRITTHINUKUL, M.D., 94p. ISBN 974-665-669-4

This quasi-experimental research aimed to study the effectiveness of applying the Health Belief Model in the self-care of patients who received Phacoemulsification with intraocular lens surgery at Saraburi regional hospital.

The sample consisted of 100 patients who received Phacoemulsification with intraocular lens surgery. Fifty subjects were assigned to the experimental group and the rest were assigned to the comparison group. They were selected based on selected criteria. The experimental group received an organized health education program, while the comparison group did not. Data was collected with a structured interview schedule regarding socio-demographic data, health perceptions, and self-care behaviors. In order to confirm the patients' self-care behaviors, the patients' self record in regard to follow up compliance, complications, and social support received was used. Data was collected 2 times, before and after the education program. The result of the study indicated that after the experiment, the experimental group's perceived susceptibility, perceived severity, perceived benefits and self-care behaviors were statistically higher than before the experiment and higher than the comparison group's at less than the 0.001 significance level in every factor.

This health education program was effective for increasing the patients' compliance in self-care behaviors, which led to decreased complications. This type of program in the eye clinic could be applied to get effective patient self-care compliance.

4137169 PHPH/M : สาขาวิชาเอก : สุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ ; วท.ม (สาธารณสุขศาสตร์)

สมบุญ ชัยมานะการ : ประสิทธิภาพการประยุกต์ความเชื่อด้านสุขภาพในการดูแลตนเองของผู้ป่วยหลังการสลายต้อกระจกด้วยคลื่นเสียงความถี่สูงและใส่แก้วตาเทียม ณ โรงพยาบาลศูนย์สระบุรี (THE EFFECTIVENESS OF AN APPLICATION OF HEALTH BELIEF MODEL IN SELF-CARE OF PATIENTS WHO RECEIVED PHACOEMULSIFICATION WITH INTRAOCULAR LENS AT SARABURI REGIONAL HOSPITAL).คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ชาญชัย ยามะรัต, M.S.P.H., รุ่งโรจน์ พุ่มรีว, M.P.H., Ph.D. สุรีย์ จันทร โมลี, M.P.H. Dr. P.H. , ดวงพร ชัยฤทธินิภูกุล, พ.บ. 94 หน้า. ISBN 974-665-669-4

การวิจัยกึ่งทดลองนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการประยุกต์ความเชื่อด้านสุขภาพในการดูแลตนเองของผู้ป่วยหลังการสลายต้อกระจกด้วยคลื่นเสียงความถี่สูงและใส่แก้วตาเทียม ณ โรงพยาบาลศูนย์สระบุรี

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้ป่วยที่เข้ารับการสลายต้อกระจกด้วยคลื่นเสียงความถี่สูงและใส่แก้วตาเทียมจำนวน 100 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 50 คน กลุ่มเปรียบเทียบ 50 คน โดยคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด กลุ่มทดลองจะได้รับ โปรแกรมสุขศึกษาที่ผู้วิจัยกำหนดส่วนกลุ่มเปรียบเทียบจะได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลคุณลักษณะประชากร การรับรู้ด้านสุขภาพ พฤติกรรมการปฏิบัติในการดูแลตนเอง ใช้แบบบันทึกการเกิดภาวะแทรกซ้อน แบบบันทึกการมาตรวจตามแพทย์นัด เก็บข้อมูล 2 ครั้ง คือ ก่อนทดลองและหลังทดลอง ผลการวิจัยพบว่าหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงการรับรู้และการปฏิบัติในการดูแลตนเองมากกว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น $< .001$ ในทุกตัวแปร

โปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม ทำให้ผู้หลังการสลายต้อกระจกด้วยคลื่นเสียงความถี่สูงและใส่แก้วตาเทียมมีการปฏิบัติในการดูแลตนเองถูกต้องเหมาะสมกับโรคมกยิ่งขึ้น นำมาซึ่งการลดภาวะแทรกซ้อน จึงควรนำมาประยุกต์ใช้ในหน่วยงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการดูแลตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน